

Miljöhandlingsplan för IKE perioden 2019–2021

Rektor vid LiU har beslutat om miljömål för LiU som gäller under perioden 2019–2021 (dnr LiU-2018-03055). För att precisera hur institutionen/motsvarande kommer att arbeta under perioden för att miljömålen på LiU-nivå ska kunna uppnås så skrivs handlingsplaner för respektive institution/motsvarande.

Miljöhandlingsplanen är granskad i LSG 2019-02-07

Miljöhandlingsplanen är beslutad av institutionsstyrelsen vid IKE 2019-04-04

Skickas efter beslut till Registrator vid Universitetsförvaltningen registrator@liu.se

Miljöhandlingsplanen följs upp årligen i januari (2020, 2021 samt 2022).

Öka kunskapen om hållbar utveckling

Miljöforskningen vid LiU är framgångsrik. Utmärkande för LiU: s miljöforskning är helhetssynen och systemtänkandet. Snarare än att angripa enskilda miljöproblem fokuserar forskningen på flöden av energi och material mellan olika aktörer och på hur restprodukter kan hanteras. Samverkan mellan tekniker, naturvetare, samhällsvetare, humanister, medicinare och didaktiker ger ett helhetsgrepp för att kunna anta några de stora utmaningarna inom klimat, miljö och hållbarhet.

Som universitet så förmedlar vi och tar fram ny kunskap. Studenter ska efter avslutad utbildning vid LiU ha en ökad kunskap om och förståelse för hur de inom sina professioner kan arbeta för en hållbar utveckling. Ett särskilt beslut har fattats om åtgärder för tydligare integrering och uppföljning av hållbar utveckling inom Linköpings universitets utbildningsverksamhet, dnr LiU-2018-01558.

För att LiU ska ta sig an de utmaningar samhället står inför vad gäller hållbar utveckling, är det viktigt att alla anställda har en grundläggande kännedom om och förståelse för hur respektive verksamhet kan arbeta för en hållbar utveckling.

Miljömål 1.

Senast år 2021 ska all personal vid LiU ha en kännedom om och förståelse för hur hållbar utveckling integreras i respektive verksamhet.

Åtgärd	Resurs	Ansvarig för genomförande	Tidplan/ Klart datum	Uppföljning av åtgärd
Vid introduktion av nyanställda så kommer en specifik punkt att vara miljö och hållbar utveckling.	Information till nyanställda	Miljösamordnare, HR personal	Under 2019	
Införa en återkommande punkt i veckobrevet som bl. a. tar upp aktuella frågor kring miljö/hållbar utveckling vid LiU.	Veckobrev	Miljösamordnare, kommunikatör	Kontinuerligt under perioden	
Kontinuerligt ta upp och diskutera aktuella frågor kring miljö och hållbar utveckling vid arbetsplatsträffar.	Arbetsplatsträffar	Miljösamordnare, avdelningschefer	Kontinuerligt under perioden	

Miljömål 2.

Öka spridningen av miljörelaterad forskning internt och externt

Åtgärd	Resurs	Ansvarig för genomförande	Tidplan/ Klart datum	Uppföljning av åtgärd
Möjlighet att införa sökord för hållbar utveckling vid publikation i DIVA	Biblioteket	DIVA ansvarig	December 2019	
Uppmärksamma intern miljörelaterad forskning under återkommande punkt i veckobrevet	Veckobrevet	Miljösamordnare, kommunikatör	Kontinuerligt under perioden	

Begränsa klimatpåverkan

Universitetet köper enbart el från förnybara energikällor. Tillgången på sådan el är dock begränsad och det är viktigt att arbeta för att minska användningen av el. Universitetet arbetar aktivt för att minska elförbrukningen samt att öka produktionen av el från solceller placerade på campusområdena. I samarbete med fastighetsägare görs energibesparande åtgärder som exempelvis byte av energikrävande belysningskällor mot energisnålare, ersättning av energikrävande fönster med nya energieffektiva fönster samt ersättning av ventilationsaggregat med nya energieffektivare. Detta har gjort att elförbrukningen minskat jämfört med tidigare år. Sedan 2007 har solceller installerats på LiU: s campusområden. Tre nya solcellsanläggningar har installerats på campus Valla under 2017. På Kärnhuset finns den största anläggningen med 864 solpaneler. LiU: s lokaler värms upp och kyls av fjärrvärme respektive fjärrkyla.

Resor och möten är en viktig del av LiU: s verksamhet. Samtidigt är klimatpåverkan från resor en av universitetets mest betydande miljöaspekter. Långa flygresor inom tjänsten står för 96% av de koldioxidutsläpp som LiU:s tjänsteresor orsakar (år 2017). För att kunna bedriva kunskapsutbyte och forskning på internationell nivå krävs att LiU deltar vid internationella möten och konferenser. Flygresor är nödvändiga för längre resor, men alternativ finns framför allt till de kortare resorna. Möjligheter finns även till resfria möten. För kortare resor med bil finns LiU-bilar att hyra för anställda. Bilarna drivs med förnyelsebart bränsle. Utöver bilar finns även konventionella cyklar och elcyklar att hyra för tjänsteresor.

Miljömål 3.

Antalet flygresor ska minska med 15 % från år 2017 till år 2021.

Åtgärd	Resurs	Ansvarig för genomförande	Tidplan/ Klart datum	Uppföljning av åtgärd
Uppmuntra användning av videokonferens.	Tas upp vid arbetsplatsträffar.	Miljösamordnare, avdelningschefer	Kontinuerligt under perioden	
Uppmuntra till användning av Campus US elcyklar.	Information via veckobrev	Miljösamordnare, kommunikatör	Kontinuerligt under perioden	

Miljömål 4.

LiU:s energianvändning ska minska med 5% till 2021 i jämförelse med år 2017.

Åtgärd	Resurs	Ansvarig för genomförande	Tidplan/ Klart datum	Uppföljning av åtgärd
Påminna om att släcka lampor i tomma rum.	Tas upp vid arbetsplatsträffar.	Miljösamordnare, avdelningschefer	Kontinuerligt under perioden	
Påminna om att stänga av datorer och skärmar när de inte används.	Tas upp vid arbetsplatsträffar.	Miljösamordnare, avdelningschefer	Kontinuerligt under perioden	
Påminna om att det finns möjlighet att låna elcyklar.	Tas upp vid arbetsplatsträffar.	Miljösamordnare, avdelningschefer	Kontinuerligt under perioden	

Effektivisera naturresursanvändningen

Universitetet är en arbetsplats för närmare 30 000 personer och därmed också en stor förbrukare av material av olika slag liksom en producent av stora mängder avfall. De slag av material som kommer in på våra campusområden styrs av krav som ställs vid upphandlingar och mängderna av material styrs av de avrop som sker i verksamheten. Förbrukningen av material och avfallshanteringen styrs av hur rutinerna för den dagliga verksamheten är utformade och hur varje enskild anställd och student agerar. Universitetet har ett väl fungerande

system för hantering av avfall. Genom att fortsätta utveckla detta och genom att mindre mängd avfall uppstår kan universitetet bli ännu bättre i sin strävan att få en effektivare naturresursanvändning.

Universitetet är en organisation med stor omsättning av olika typer av material. En effektivare användning av material sparar pengar, minskar universitetets miljöpåverkan och frigör ekonomiska resurser till övriga delar av universitetets verksamhet. Ett ökat återbruk av olika typer av kontorsutrustning är viktigt för att minska resursförbrukningen och avfallsmängder vid universitetet.

IT-utrustning ska i så hög grad som möjligt vandra från högpresterande till mindre krävande miljöer. IT-utrustning ska endast bytas ut och gå till återvinning när bruksvärde saknas. Om IT-utrustning inte bedöms kunna användas effektivt, ska externa alternativ för återbruk undersökas. Uttjänt IT-utrustning ska alltid lämnas till LiU-IT.

Efter en period av omfattande ny- och ombyggnationer på LiU:s campusområden kommer förvaltningsfasen att vara betydande för ett hållbart användande av lokaler och resurser.

Miljömål 5.

Inköp av engångsmaterial inom LiU ska minska med 10% från 2017 till 2021.

Åtgärd	Resurs	Ansvarig för genomförande	Tidplan/ Klart datum	Uppföljning av åtgärd
Aktivt avböja att få med engångsmaterial vid "fika" beställningar		Alla beställare	Kontinuerligt under perioden	
Minska antalet utskrifter, t. ex. i möjligaste mån dela ut utbildningsmaterial elektroniskt via utbildningsprogrammets LISAM-sidor.		Alla anställda	Kontinuerligt under perioden	

Miljömål 6.

Senast år 2021 ska all av LiU inköpt IT-utrustning ingå i ett re-cirkulationssystem

Åtgärd	Resurs	Ansvarig för genomförande	Tidplan/ Klart datum	Uppföljning av åtgärd
Införa ett lokalt återbruk inom IKE av elektronikutrustning via LISAM-sida	LISAM	Miljösamordnare	December 2019	

Miljömål 7.

En miljöbedömning av alla upphandlingar ska göras senast år 2021.

Åtgärd	Resurs	Ansvarig för genomförande	Tidplan/ Klart datum	Uppföljning av åtgärd
Miljömärkning i RainDance.	IT-avdelning	Upphandlingsansvarig	Under 2019	
Miljöbedömning vid direktupphandling		Upphandlingsansvarig	Löpande under perioden	

Minimera spridningen av skadliga och smittsamma ämnen från verksamheten

Vid en del av universitetets verksamheter förekommer miljö- och hälsoskadliga ämnen. Dessa används främst i laborativa miljöer. LiU arbetar kontinuerligt med att byta ut dessa mot mindre miljö- och hälsoskadliga ämnen, där så är möjligt.

Det är viktigt att arbeta för att minska mängden skadliga ämnen i byggnadsfasen samt att ge förutsättningar för en minskad mängd skadliga ämnen förbrukas i användningsfasen av byggnaderna. Mängden städkemikalier som används för att rengöra på universitetet har genom ett målmedvetet arbete minskat under de senaste åren. Genom att välja rätt material i om- och nybyggnationer kan mängden städkemikalier minska ytterligare.

Miljömål 8.

Åtgärd	Resurs	Ansvarig för genomförande	Tidplan/ Klart datum	Uppföljning av åtgärd
Destruera miljö- och hälsofarliga kemikalier som ej längre används		Kemikaliekoordinator, miljösamordnare	Fortgående under perioden	
Samla upp antibiotikarester och skicka som brännbart avfall.		Kemikaliekoordinator, koordinator för biosäkerhet	Fortgående under perioden	